

Záněty sliznice dutiny ústní - STOMATITIS mohou být dále rozděleny na

- zánět rtu - CHEILITIS
- zánět dásní - GINGIVITIS
- zánět jazyka - GLOSSITIS

NESPECIFICKÁ Stomatitis může být vyvolána místními příčinami (fyzikální, chemické, bakteriální, virové či alergické) nebo může být součástí celkového onemocnění.

Fyzikální příčiny: mechanická traumatizace dásní (používání tvrdého kartáčku na zuby, nesprávně zhotovené protézy), příliš horké nápoje nebo potrava, nevhodná kombinace kovů zubních výplní (vytvoří se elektrický článek).

Chemické příčiny: poleptání kyselinou, louhem, příliš koncentrovanými roztoky desinfekčních prostředků, nadměrné kouření a žvýkání tabáku.

Infekční příčiny bakteriální či virové se podílejí na vzniku zánětu sliznice dutiny ústní například u onemocnění planými neštovicemi (*Varicela*), oparem (*Herpes simplex*), moučnivkou (*Sor* - onemocnění vyvolané kvasinkou

Candida albicans

), aftózní stomatitidou. Bolavý koutek (*Angulus infectiosus*

) je velmi častá afekce bakteriální nebo mykotická, projevující se jako drobná trhлина nebo vřídek v ústním koutku, případně obou. Úporné, opakující se výskyty mohou být průvodním projevem nedostatku vitamínu B

²
(riboflavin). U některých infekčních onemocnění celkových se vyskytují typické změny v dutině ústní, např. malinový jazyk při spále, nebo koplikovy skvrny (bělavé až nažloutlé tečkovité nekrózy s červeným lemem) při spalničkách.

Alergické příčiny: zánětlivá reakce vzniká přecitlivělostí (senzibilizací) na různé potraviny, součásti ústních vod a past, léky, protetické materiály, kosmetiku...

Stomatitida se projevuje zarudnutím, otokem, bolestivostí, tvorbou puchýřků, aftů, až vředů. Podle stupně postižení rozlišujeme stomatitidu katarální, aftózní, ulcerózní.

SPECIFICKÉ záněty v dutině ústní - *tuberkulóza* se může objevit v dutině ústní při otevřené formě plicní TBC. Tuberkulózní vřed se vytváří na přední části a po stranách jazyka, může pronikat až do svaloviny. *Syphylis* - oblast dutiny ústní je možnou cestou vstupu infekce, může se tedy objevit tvrdý vřed právě v oblasti rtů či jazyka. Ve druhém stadiu jsou v dutině ústní mokvavé pláty na jazyku, sliznici tváří, rtů, v koutcích. Ve třetím stadiu se gummata objevují na jazyku, patře a jsou důvodem destrukcí tkání a jizevnatého hojení.